

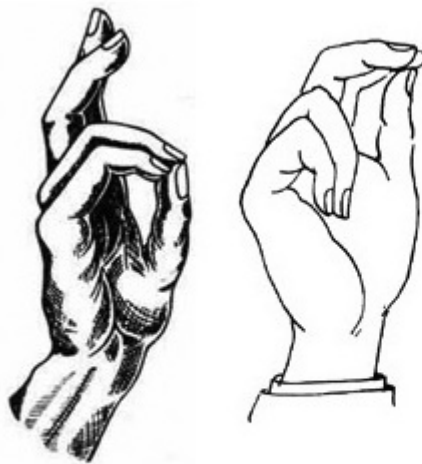
Вяра

**Допълнение към статията "Изключително
важното значение на правилното прекръстване,
молене и носенето на православен кръст"**

Всъщност истинското и правилно древно християнско прекръстване е с един пръст.

Прекръстването с два пръста е започнало широко да се въвежда едва през VIII в., а употребяваното днес трипръстно знамение – чак през XIII в.

**Двуперстие и
троеперстие**

Тези периоди съвпадат с други неблагоприятни събития и мощни удари срещу истинското християнско изповедание, с техните промени на Свещеното Предание, за които вече

писахме – това е иконоборческата ерес и последвалия я през 9-ти век начален период на Византийски езически ренесанс, както и крайния му, усилен и фатален за Ромейската империя етап, наречен Палеологов ренесанс - XIII – XV в.

Официалните обяснения за значението на двупръстното прекръстване е, че то символизирило двете същности на Христос – Божествена и Човешка, а на трипръстното е, че то означавало Светата Троица.

Фактически това най-ясно разкрива тяхната пагубна еретическа символика и явна манипулация на истинското, спасително кръстно знамение, ЗАЩОТО НА КРЪСТА НЕ Е ПРИСЪСТВАЛА НИТО СВЕТАТА ТРОИЦА, НИТО БОЖЕСТВЕНАТА СЪЩНОСТ НА ХРИСТОС, А САМО ЧОВЕШКАТА.

Последното фактически е и най-силния и необорим аргумент в полза на спасителното еднопръстно кръстно знамение. НАЙ-ВАЖНОТО Е ЧЕ ТО СЕ ПОТВЪРЖДАВА ОТ **ДРЕВНИТЕ СВЕТИ ОТЦИ** И ОТ СТАРИТЕ ЦЪРКОВНИ ПИСАТЕЛИ, КОИТО ПИШАТ ЗА ПРЕКРЪСТВАНЕ С ЕДИН ПРЪСТ:

„Ако двупръстното прекръстване, като доминиращо оформяне на пръстите, е било използвано в Православната църква по-рано от трипръстното прекръстване, то въпреки това самото то не е **първоначалната и най-древна форма на пръстно кръстно знамение**, а по-късна и модифицирана форма на **най-древния - еднопръстния знак на кръста**, тъй като в първите векове на християнството вярващите са се осенявали с кръст, използвайки един пръст... От гледна точка на древността на обряда, както двупръстният, така и трипръстният кръстен знак са по-късни форми на поставяне на пръстите, спрямо най-древния еднопръстен кръстен знак.“

Каптерев, «Патриарх Никон и его противники в деле исправления церковных обрядов», стр. 86, 89.

После Каптерев цитира свидетелствата за еднопръстно кръстно знамение на светците Иоан Златоуст, Епифаний, Йероним, на писателя Теодорит и др.

„Когато се осеняваш с кръстното знамение, нека на челото ти да се изписва жива надежда и душата ти да стане свободна... То не само трябва да се изобразява с **ПРЪСТ**, но трябва да бъде предшествано от сърдечно разположение и пълна вяра. Ако го изобразиш на лицето си така, тогава нито един от нечистите духове няма да може да се приближи до теб, виждайки меча, с който е бил ранен, виждайки оръжието, от което е получил смъртоносна рана.“

Свети Иоан Златоуст – 54-та беседа върху Евангелие от Маттея, л. 319

„Най-мъдрата от жените (Св. Павла) почувства приближаването на смъртта и когато крайниците на тялото ѝ започнаха да изстиват и само в свещената ѝ гръд трептеше пламъкът на живота, тя, сякаш преминаваща при своите и напускаща чуждите, прошепна известните стихове „Господи, обикнах обиталището на Твоя дом и мястото, дето живее Твоята слава.“ (Пс.25:8), И като постави ПРЪСТ на устните си, тя направи кръстния знак... Присъстваха епископите на Йерусалим и други градове и безбройно множество презвитери и клирици. Целият манастир беше изпълнен с девици“.

Йероним, ч. 3 стр. 54-55

„Свети Епифаний разказва следното за един човек на име Йосиф: „Той със собствения си ПРЪСТ, постави печата на кръста върху съда и, като призова името на Иисус, каза така: „В името на Иисус от Назарет,.. нека в тази вода да има сила, с която да се унищожи всяко магьосничество.“ След това взе вода в ръката си и започна да пръска всяка печка. И той

развали магията и огънят пламна пред всички; Присъстващите се разотидоха, като възклицаваха: „Има само един Бог, който помага на християните!““.

(т. 1, стр. 234)

„Когато великият Маркиан се молеше в преддверието на колибата си, драконът, пропълзял по стената, обърната на изток и го гледаше със страшни очи. Евсевий, който стоеше отдалече, се ужаси от тази страшна гледка и като си помисли, че учителят не вижда това, посочи към дракона, като викаше и го молеше да бяга. Той възмутен му заповяда да изостави страха, направи кръстен знак с ПРЪСТ, духна с устни и победи древния враг.“

Феодорит, в кн. «История боголюбцев», стр. 51, статия о св. Маркиане (СПБ. 1853 г.)

„Дивният Иулиан, без да иска да изложи на срам заговорниците, се обръща към всички със скромни думи: ако искате да убиете смирения Иулиан с отрова, ето аз я изпивам пред вас. Като каза това, той три пъти прекръсти С ПРЪСТ чашата и каза „В името на Отца и Сина и Светия Дух пия тази чаша!“ и като изпи отровата пред всички, остана невредим.“

Иоанн Мосх, в книгата «Луг духовный», гл. 94, стр. 116 (Троицкая л. 1896 г.), повествува о св. Иулиане, епископе Бострском, которого враги хотели умертвить, влив в чашу с вином яду.

Созомен в книгата "Църковна история" 7, гл. 26, стр. 534, говори за свети Донат, който убива дракон: "Когато усети приближаването му и вдигна глава, за да го атакува, той направи кръстен знак във въздуха С ПРЪСТА СИ и се изплю. Слюнката попадна в устата на животното и то умря."

Григорий Двоеслов пише за монах Мартирий: „Той се

прекръсти С ПРЪСТА СИ”, а за свещеник Аманций: „Божият човек се прекръсти С ПРЪСТА СИ” (см. *История русской ц. м. Макария т. 8, стр. 101*)

Андрей Критски, в хвалебственото слово за свети Потапий: "Потапий изцели обладания от бяс човек, като нарисова кръст във въздуха над него С ПРЪСТА СИ; Когато излекуваният се изправи на крака, той направи знака на кръста с ПРЪСТ върху челото си."

Голубинский «К нашей полемике со старообрядцами», стр. 155–156, примеч.

„Света великомъченица Варвара дойде при този купел и, като погледна на изток, очерта с ПРЪСТ върху мрамора образа на светия кръст, който беше изобразен върху камъка от СВЕТИЯ ПРЪСТ на пречистата девойка, сякаш изкован с желязо.“

Четь-миней 4 декември: л. 28, изд. 1695 г.

Ето още какво е записано по въпроса:

„През първите седем века християните изобразяват кръста върху себе си предимно с един пръст.“

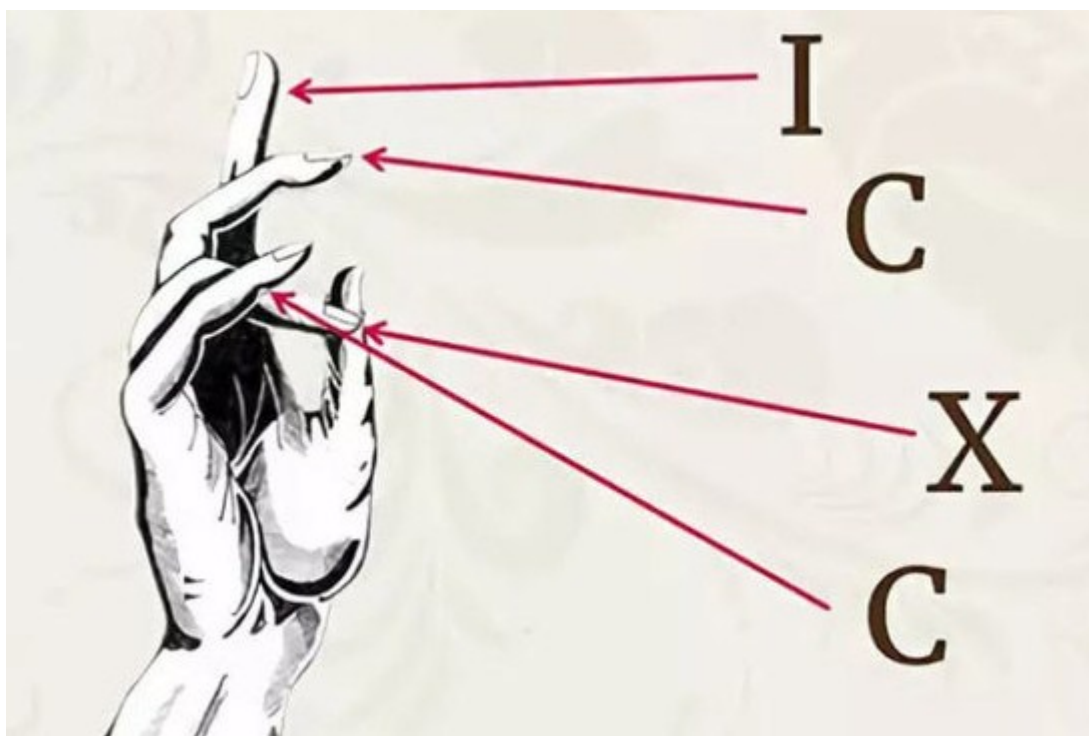
Голубинский: «К нашей полемике со старообрядцами» (М, 1909 г.) стр. 155

„Помисли, каза той, за цената, на която си изкупен, и не бъди роб на никой човек. Говоря за цената на кръста. Защото не подобава само да го изобразиш с ПРЪСТ, а първо със собствена свободна воля и с голяма вяра.“

Послание многословное» инок Зиновия Отенского, по рукописи 16 в. (труд А. Попова, М. 1880 г.), стр. 272

„Отначало християните се прекръстваха с един пръст.“

Известен пример за използването на еднопръстното знамение и пръстите на ръката в богословска дискусия е речта на свети Мелетий Антиохийски на Антиохийския събор през 361 г. с осъждането на арианството, когато той илюстрира идеята за единосъщността на Отца, Сина и Светия Дух, като изправя три пръста на ръката си и след това сгъна два от тях.

Днес
все още
съществу
ва
вариант
на
еднопръс
тно
знамение
, който
символиз
ира
самото
име на

Спасителя – Иисус Христос, ползвава се от духовенството за благословение и се нарича ИМЕНОСЛОВНО БЛАГОСЛОВЕНИЕ И ЗНАМЕНИЕ. Важното е, че при него пръстите на ръката се поставят така, че да могат да образуват първоначалните букви от името на Иисуса Христа: Ис. Хр. (Филип. 2:10).

Основавайки се на данните, посочени до тук и на факта, че на кръста е извършена спасителната жертва от Христос, Който е бил там с човешката си същност и после е разбил вратите на ада и е съкрушил смъртта и дявола, **ние препоръчваме да се извършва прекръстване с**

именословно знамение. Много е важно кутрето и средния пръст да са свити във формата на буква "С" (кутрето не трябва да е изправено, защото се получава друг, противен на християнството знак), безимения и палеца да се пресичат във формата на буква "Х", а показалеца да е добре изправен във форма на буква "І", с което добре, ясно и еднопръстно да изобразява прекръстването.

Изобразявания върху тялото кръст трябва да е голям и прав - от челото, до пъпа, дясното рамо и да свършва на лявото рамо.

Така осенявайки себе си, храната си, леглата си, стаите и домовете си и т.н., ние най-сигурно, подобно на древните истински християни, ще прогонваме демоните надалече.

Източници:

- Православная богословская энциклопедия или Богословский энциклопедический словарь / Под ред. проф. А. П. Лопухина : В 12 томах. — Петроград: Т-во А. П. Лопухина, 1900—1911. / Т. 4: Гаага — Донатисты. — 1903;

- Словарь русского языка Лопатина. 2012;

- Кореневский Н. И. Церковные вопросы в Московском

государстве в половине XVII в. и деятельность патриарха Никона. // Русская история в очерках и статьях / под ред. проф. М. В. Довнар-Запольского. — К., 1912. — Т. III. — С. 701.;

- КРЕСТНОЕ ЗНАМЕНИЕ • Большая российская энциклопедия - электронная версия. old.bigenc.ru. Дата обращения: 16 ноября 2023.

- Каптерев, «Патриарх Никон и его противники в деле исправления церковных обрядов», стр. 86, 89.

- Свети Иоан Златоуст – 54-та беседа върху Евангелие от Маттея, л. 319

- Иероним, ч. 3 стр. 54-55

- Свети Епифаний. т. 1, стр. 234

- Феодорит, в кн. «История боголюбцев», стр. 51, статья о св. Маркиане (СПБ. 1853 г.)

- Иоанн Мосх, «Луг духовный», гл. 94, стр. 116 (Троицкая л. 1896 г.)

- Созомен "Църковна история" 7, гл. 26, стр. 534

- История русской ц. м. Макария т. 8, стр. 101

- Григорий Двоеслов «О Мартирии, иноке Валерийской области»

- Четь-минея 4 декабря: л. 28, изд. 1695 г.

- Голубинский «К нашей полемике со старообрядцами» (М, 1909 г.) стр. 155-156, примеч.

- «Послание многословное» инока Зиновия Отенского, по рукописи 16 в. (труд А. Попова, М. 1880 г.), стр. 272

- С.А. Левицкий - Очерки по истории русской философии

Вижте цялата статия: [Изключително важното значение на правилното прекръстване, молене и носенето на православен кръст](#)

{{_LINK4_}}